

Länsstyrelsen
Gävleborg

BESLUT

2020-03-02

1 (12)

Dnr 4229-2016

Enheten för natur

Se sändlista

BILDANDE AV HÄLBERGETS NATURRESERVAT

Beslut

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) det område som avgränsats på karta enligt bilaga 1 och 2, med den gräns som slutligen märks ut i fält, som naturreservat. Naturreservatets namn ska vara Hälbergets naturreservat.

För att tillgodose och uppnå syftet med naturreservatet förordnar länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet (se Föreskrifter för naturreservatet).

Slutligen fastställer länsstyrelsen med stöd av 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. skötselplan enligt bilaga 3 för naturreservatets långsiktiga vård. Förvaltare för naturreservatet ska vara länsstyrelsen.

Förevarande beslut träder i kraft när det vinner laga kraft. Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet.

Föreskrifterna enligt punkten C om rätten att färdas och vistas inom naturreservatet och om ordningen i övrigt inom naturreservatet träder dock i kraft den dag som framgår av kungörelsen i länets författningssamling, och dessa föreskrifter gäller därvid enligt 7 kap. 30 § andra stycket miljöbalken omedelbart, även om de överklagas.

Uppgifter om naturreservatet

Benämning:	Hälbergets naturreservat
NVR-id:	21-2051358
Kommun:	Ljusdal
Lägesbeskrivning:	Ca 12 km OSO om Järvsö. Se bifogad översiktskarta (bilaga 2)
Centrumkoordinater (SWEREF99 TM):	N: 6839059 E: 573751
Gräns:	Se bifogad beslutscharta (bilaga 1), gränsen är markerad med den punktstreckade linjen, samt brytpunktscharta (bilaga 4).
Fastigheter:	Förnebo 6:27
Markägare:	Privat
Areal (från VIC Natur):	Total areal 20,6 ha Landareal 20,6 ha Produktiv skogsmark 20,6 ha Därav naturskog* 19,2 ha *Areal från länsstyrelsens naturskogsinventering
Natura 2000-område:	Nej
Förvaltare:	Länsstyrelsen
Friluftsliv:	Området är av litet intresse för friluftslivet.

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara den biologiska mångfalden och att vårda och bevara värdefulla naturmiljöer. Den värdefulla livsmiljön naturskogsartad barrskog, samt de typiska växt- och djursamhällen som är karakteristiska för dessa livsmiljöer i Södra Norrlands bergkullterräng ska ha gynnsamt tillstånd*. Strukturer som gamla träd och död ved ska förekomma i för livsmiljöerna gynnsam omfattning.

* =Gynnsamt tillstånd (på objektsnivå) är jämförbart med begreppet gynnsam bevarandestatus. Vad som menas med gynnsam bevarandestatus definieras i 16 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

Syftet ska nås genom att:

- Inget skogsbruk bedrivs
- Exploateringar och arbetsföretag förhindras
- Naturliga processer tillåts verka

Skäl för beslutet

De främsta naturvärdena i området, och de som ligger till grund för bildande av naturreservatet, är värdena knutna till den gamla, naturskogsartade barrskogen. Skogen i naturreservatet är i princip opåverkad av skogsbruk det senaste århundradet, men det finns avverkningstubbar från tiden före det. Nu har skogen utvecklat naturskogsstrukturer och har höga naturvärden. Området utgörs nästan helt av registrerade nyckelbiotoper. På bergshöjden har skogen karaktär av höglägesgranskog med knotiga tallöverståndare som är minst 250 år gamla, spridda i området. Stående och liggande död ved i olika nedbrytningsstadier förekommer allmänt i hela området. Skogen har varierande luckighet och är skiktad med träd i olika ålder och höjd. Dessa naturskogsstrukturer ger goda förutsättningar för arter som kräver död ved, gamla träd, stabilt mikroklimat och en kontinuitet i trädsikt. Spår av tretåig hackspett finns och knärot, granticka, ullticka, tallticka, lunglav, vitgrynig nållav och violettgrå tagellav förekommer. Alla dessa är rödlistade i kategorin NT och är också signalarter för skogar med höga naturvärden.

För att bevara områdets naturvärden behöver skogen undantas från skogsbruk och exploatering. Det tillgodoses bäst genom att skydda området som naturreservat.

Föreskrifter för naturreservatet

Föreskrifterna under A och C nedan utgör inte hinder för förvaltaren av naturreservatet eller av förvaltaren utsedd uppdragstagare att utföra de åtgärder som behövs för att uppnå syftet med naturreservatet, som framgår av föreskrifterna B1-B4 nedan och som preciseras i fastställd skötselplan. Inte heller utgör föreskrifterna hinder för länsstyrelsen eller av länsstyrelsen utsedd uppdragstagare att utföra inventeringsverksamhet, nödvändig insamling av bestämningsmaterial, eller annan dokumentation av växt- och djurliv, andra naturförhållanden och friluftsliv inom naturreservatet.

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

Utöver vad som gäller enligt andra författningar är det förbjudet att

1. avverka träd eller buskar, eller att ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle,
2. uppföra eller anlägga byggnad, brygga, bro, mast, antenn, torn, campingplats, luft- eller markledning, stängsel, hägnad eller annan anläggning,
3. anlägga väg, stig, vandringsled eller parkeringsplats,
4. bedriva vattenverksamhet, som t.ex. att utföra vattenreglering eller leda bort vatten,
5. bedriva täkt, anordna upplag, borra, mejsla, måla, spränga, gräva, schakta, dämma, tippa, fylla ut, dika, dikesrensa, eller på annat sätt skada mark och block,
6. bedriva mineralutvinning,
7. använda eller sprida kemiska och biologiska bekämpningsmedel, kalk, gödselmedel eller växtnäringssämnen,
8. framföra motordrivet fordon,
9. sätta upp tavla, plakat, affisch, skylt eller göra inskrift,
10. plantera in eller sätta ut växt- eller djurart,
11. upplåta mark för organiserade tävlingar till annan än den som har Länsstyrelsens tillstånd till sådan tävling,
12. upplåta mark för militära övningar.

Föreskrift 8 ovan utgör inte hinder för älgtjurar eller liknande som behövs för uttransport av större vilt från området vid den jakt som är tillåten i naturreservatet. Uttransporten ska ske på så sätt att skador på mark och vegetation undviks.

Föreskrift 9 ovan utgör inte hinder för uppsättning av de skyltar som behövs i samband med den jakt som är tillåten i naturreservatet.

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om förpliktelser för ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla visst intrång

För att tillgodose syftet med naturreservatet förpliktigas ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla följande intrång.

1. Utmärkning av naturreservatets gräns enligt Naturvårdsverkets anvisningar.
2. Uppsättning och underhåll av informationstavlor.
3. Återkommande bekämpning av eventuella invasiva arter och icke inhemska trädslag i naturreservatet.
4. Undersökning och dokumentation av växt- och djurliv, andra naturförhållanden och friluftsliv.

C. Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas inom naturreservatet samt om ordningen i övrigt inom naturreservatet

Utöver vad som gäller enligt andra författningar är det förbjudet att

1. framföra motordrivet fordon,
2. ta ved,
3. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda stående eller omkullfallna träd och buskar,
4. skada, plocka eller samla in växter, svampar och lavar,
5. klättra i boträd, uppehålla sig nära rovfågelbo, lya eller gryt, samla in djur eller på annat sätt skada eller störa djurlivet,
6. sätta upp tavla, plakat, affisch, skylt eller göra inskrift,
7. skada fast föremål eller ytbildning, så som att omlagra eller bortföra sten, gräva, eller därmed jämförligt,
8. utan länsstyrelsens tillstånd använda området för organiserade tävlingar,
9. använda området för militära övningar.

Föreskrift 1 ovan utgör inte hinder för körning med snöskoter vintertid på fruset och väl snötäckt underlag.

Föreskrift 4 ovan utgör inte hinder för plockning av sådana bär och matsvampar som inte är rödlistade.

Föreskrifterna 1 och 5 ovan utgör inte hinder för innehavare av särskild rätt i samband med den jakt som är tillåten i naturreservatet.

Föreskrift 6 utgör inte hinder för tillfällig skyltning i samband med tillståndsgivna organiserade tävlingar enligt föreskrift 8.

Andra bestämmelser som gäller för området

Även om en verksamhet eller åtgärd inte är förbjuden enligt naturreservatets föreskrifter kan anmälan, tillstånd eller samråd ändå krävas t.ex. tillstånd/anmälan till vattenverksamhet eller samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken.

Ärendets beredning

Sedan 2011 finns nyckelbiotoper registrerade av Skogsstyrelsen i området. Länsstyrelsen fick tips om att området kunde vara intressant ur naturreservatsbildningssynpunkt och inventerade området 2012. Markägaren hörde även av sig och ville ha marken inlöst för naturreservatsbildning. Länsstyrelsen konstaterade att området hade höga naturvärden och bedömde att det kunde prioriteras för naturreservatsbildning. Ägarna till två av de intilliggande fastigheterna tillfrågades om de ville att delar av deras fastigheter också skulle ingå i naturreservatet, men resultatet blev att naturreservatet endast omfattar Förnebo 6:27. Naturvårdsverket godkände området för naturreservatsbildning i maj 2016. Forum Fastighetsekonomi värderade fastigheten som nu ingår i naturreservatet sommaren 2016. Förhandling sköttes av Norrbryggan AB och ett avtal om intrångsersättning tecknades i juni 2017.

Förbudet mot att avverka träd eller buskar, eller att ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfäll, medför att pågående markanvändning avsevärt försvåras inom berörda fastigheter. Överenskommelse om ersättning enligt 34 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. och enligt 31 kap. miljöbalken har därför träffats med berörda sakägare.

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, har Länsstyrelsen gjort bedömningen att föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken innebär så begränsade

kostnadsrässiga och andra konsekvenser att det saknas skäl för en konsekvensutredning av regelgivningen.

Beslut och skötselplan skickades på remiss till sakägare, myndigheter och andra berörda den 9 januari 2020. Följande synpunkter inkom:

- SGU avstår från att yttra sig
- Skogsstyrelsen har inget att erinra
- Ljusdals kommun är positiv till förslaget till bildande av Hälbergets naturreservat. Förslaget strider inte mot översiktsplan, markanvändningsplaner eller andra kommunala intressen. Kommunen är positiv till skydd av områden som bidrar till att den biologiska mångfalden bevaras.
- Bengt Larsson anser att följande tillägg behövs till skötselplanens skötselområde 1:
Skötselåtgärder "Förvaltaren (Länsstyrelsen) övertar markägarens ansvar att skogsvårdslagens 29§ med tillhörande förordning, föreskrifter och allmänna råd efterlevs. Förvaltaren svarar för eventuella kostnader kring detta." Förslagsvis används randbarkning som förstahandsval av metod för att minimera yngelhärdar av sextandad granbarkborre.
Bengt Larsson önskar även att en till informationsskylt sätts upp i sydvästra hörnet av reservatet.
Länsstyrelsen har informerat Bengt Larsson om att skogsvårdslagen inte längre gäller när ett beslut om naturreservat med förbud mot skogsbruk fattas. Därför finns inte längre något ansvar enligt skogsvårdslagen för t ex åtgärder mot granbarkborre. Länsstyrelsen anser därför att det föreslagna tillägget som Bengt Larsson föreslår inte behövs.
Gällande informationsskylt har länsstyrelsen bara resurser för en skylt i ett område av den här storleken och med få förväntade besökare. Skylten kan förslagsvis placeras i det sydöstra eller det sydvästra hörnet.
- Naturskyddsföreningen Gävleborg välkomnar alla initiativ till skyddande av naturskogar och tillstyrker Länsstyrelsens förslag gällande Hälberget. Naturskyddsföreningen ber Länsstyrelsen beakta följande kommentar angående punkt 3, under B. Föreskrifter:
Naturskyddsföreningen föreslår att till skrivningen: "Återkommande bekämpning av eventuella invasiva arter och icke inhemska trädslag i naturreservatet" görs tillägget: detta får ej åberopas för att avverka träd som angrips av naturligt förekommande skadedjur eller sjukdomar. Ex Granbarkborre.
Med begreppet "invasiva arter" som länsstyrelsen använder i föreskriften ovan menas "invasiva främmande arter". Invasiva främmande arter är arter som människan avsiktligt eller oavsiktligt har

flyttat till ett nytt område där de inte finns naturligt där de snabbt sprider sig och orsakar skada. Naturligt förekommande arter på en plats omfattas inte av begreppet, däribland granbarkborre. Därför anser Länsstyrelsen att Naturskyddsföreningens förslag på tillägg till föreskriften inte behövs.

Länsstyrelsens motivering av beslutet

Tillämpliga bestämmelser

Enligt 1 kap. 1 § andra stycket miljöbalken ska densamma tillämpas så att bl.a. värdefulla natur- och kulturmiljöer skyddas och vårdas och den biologiska mångfalden bevaras.

Enligt 7 kap. 4 § första stycket miljöbalken får länsstyrelsen förklara ett mark- eller vattenområde som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer, tillgodose behov av områden för friluftslivet, samt även för att skydda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer, och/eller skydda, återställa eller nyskapa livsmiljöer för skyddsvärda arter.

Enligt 7 kap. 5 § andra stycket miljöbalken, följer att det i beslutet ska anges de inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden som behövs för att uppnå syftet med naturreservatet. Enligt paragrafens tredje stycke får länsstyrelsen meddela beslut om nya inskränkningar eller nya skäl för naturreservat om det behövs för att uppnå syftet med skyddet.

Enligt 7 kap. 6 § miljöbalken får länsstyrelsen förplikta ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla visst intrång om det behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet.

Enligt 7 kap. 25 § miljöbalken gäller att vid prövning av frågor om skydd av områden skall hänsyn tas även till enskilda intressen. En inskränkning i enskilds rätt att använda mark eller vatten som grundas på skyddsbestämmelse i kapitlet får därför inte gå längre än som krävs för att syftet med skyddet skall tillgodoses.

Enligt 7 kap. 30 § första stycket miljöbalken jämfört med 22 § första meningen förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. får länsstyrelsen meddela föreskrifter om rätten att färdas och vistas inom naturreservatet samt om ordningen i övrigt inom naturreservatet om det behövs för att tillgodose syftet med skyddet.

Beskrivning av området

Hälberget är beläget ca 12 km OSO om Järvsö och når 432 möh. Det är bergets topp som nu blir naturreservat. Sydsluttningen är brant medan själva toppen är avlång och flack med inslag av hållmark. Området ligger i sin helhet ovanför högsta kustlinjen och har inte svallats av havet efter istiden. Sura bergarter dominerar så som granit. Merparten av marken i naturreservatet är av frisk blåbärstyp, på toppen är det torrare med ett fattigare fältskikt.

Skogen i naturreservatet är i princip opåverkad av skogsbruk det senaste århundradet, men det finns avverkningsstubbar från tiden före det. Nu har skogen utvecklat naturskogsstrukturer och har höga naturvärden. Området utgörs nästan helt av registrerade nyckelbiotoper. Gran är det dominerande trädslaget och i sluttningarna är de höga och frodvuxna, medan de på toppen har präglats mer av höghöjdslandet och har smalare kronor, är mer långsamväxande och ofta rikligt bevuxna med hänglavar. Här är skogen också glesare än i sluttningarna. I vissa delar av området är andelen tall högre. Skogen är varierad med olika grad av luckighet, trädhöjd och ålder så som det blir när den utvecklas utan påverkan från skogsbruk. Medelbeståndsåldern för gran i området är drygt hundra år men både äldre och yngre förekommer. De spridda tallöverståndarna på cirka 250 år eller mer höjer områdets naturvärde avsevärt. Spår efter brand är få, särskilt på levande träd, men enstaka kolade gamla stubbar finns, liksom kol i marken. Det var troligen länge sedan skogen brann här. Lövinslaget är litet men björk, asp och sälg finns spritt här och där. Död ved finns allmänt, mestadels av gran, både klenare och grövre liggande och vissa stående. En del av lågorna kan härstamma från stormen Gudrun 2011. Spår av tretåig hackspett finns och knärot, granticka, ullticka, tallticka, lunglav, vitgrynig nållav och violettgrå tagellav förekommer. Alla dessa är rödlistade i kategorin NT (enligt 2015 års rödlista) och är också signalarter för skogar med höga naturvärden.

Området är svårtillgängligt och bergets sluttningar bitvis branta. Det är av litet intresse för friluftsliv.

Effekter på ekosystemtjänster

Bildandet av Hälbergets naturreservat inverkar på flera ekosystemtjänster men eftersom området är litet blir påverkansgraden försumbar i de flesta avseenden. Beslutet har störst positiv effekt på de stödjande ekosystemtjänster som är kopplade till artbevarande och biologisk mångfald och störst negativ effekt på försörjande ekosystemtjänster som är kopplade till skogsbruk.

Bedömning

Området behöver skyddas för att tillgodose behovet av orörda skogsområden och för att bevara skogslevande djur och växter. Området bidrar därmed till att uppfylla miljökvalitetsmålet "Levande skogar" och är ett bra exempel på den typ av områden som ska prioriteras enligt länsstyrelsens och Skogsstyrelsens strategi för formellt skydd av skog i Gävleborgs län (länsstyrelsens rapport 2006:19-21).

Enligt Ljusdals kommuns kommunomfattande översiktsplan, antagen 22 februari 2010, anges ingen särskild markanvändning för området. Vid detta tillfälle var inte de höga naturvärdena i detta område kända. Om områdets naturvärden hade varit kända hade området sannolikt varit utpekad som område för naturvård i översiktsplanen. Länsstyrelsen gör därför bedömningen att naturreservatet inte motverkar intentionerna i översiktsplanen. I remissen har kommunen även framfört att förslaget inte strider mot översiktsplan, markanvändningsplaner eller andra kommunala intressen. Kommunen är positiv till skydd av områden som bidrar till att den biologiska mångfalden bevaras.

Länsstyrelsen bedömer att skogsbruk, andra arbetsföretag eller anläggningar ej går att förena med bevarande av områdets värden. Området är av stort värde för bevarande av den biologiska mångfalden. Det är därför enligt länsstyrelsens bedömning ett område som i enlighet med 1 kap. 1 § miljöbalken bör skyddas som naturreservat enligt 7 kap. 4 § miljöbalken. Att så sker bedöms vara förenligt med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenområdena enligt 3 och 4 kap. miljöbalken.

I reservatsbildningsprocessen ingår som en del att i alla frågor göra en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen med den utgångspunkten att det ska finnas en rimlig balans mellan de värden som ska skyddas genom förbudet/inskränkningen, och den belastning som förbudet/inskränkningen har för den enskilde. Vid denna avvägning, enligt 7 kap. 25 § miljöbalken, har länsstyrelsen funnit att naturreservatets avgränsning och de inskränkningar som gjorts i rätten att använda mark- och vattenområden (föreskrifterna) är nödvändiga, och att de inte går längre än vad som krävs för att uppnå syftet med naturreservatet. Avvägningen har lett till att det i föreskrifterna finns undantag för bland annat uttransport av fäلت vilt vid den jakt som är tillåten i naturreservatet och viss skyltning.

Länsstyrelsen bedömer att de positiva effekterna för den biologiska mångfalden och för allmänheten är så stora att de överväger de negativa effekter som kan uppstå för allmänheten och för berörda fastighets- och sakägare.

Upplysningar

Länsstyrelsen kan med stöd av 7 kap. 7 § andra stycket miljöbalken medge dispens från meddelade föreskrifter om det finns särskilda skäl och om det är förenligt med förbudets eller föreskriftens syfte (7 kap. 26 § miljöbalken). Enligt 7 kap. 7 § sista stycket miljöbalken gäller att beslut om dispens får meddelas endast om intrånget i naturvärdet kompenseras i skälig utsträckning på naturreservatet eller på något annat område.

Länsstyrelsen ska bedriva tillsyn över naturreservatet. I tillsynen ingår att tillse att reservatsföreskrifterna följs.

Av 29 kap. 2 och 2 a §§ miljöbalken följer bland annat att det kan medföra straffansvar att orsaka skada i eller bryta mot föreskrift som meddelats för ett naturreservat.

Har någon vidtagit åtgärd i strid mot meddelad föreskrift, kan länsstyrelsen enligt 26 kap. 9 och 14 §§ miljöbalken vid vite förelägga om rättelse.

Eftersom naturreservatet syftar till att bevara biologisk mångfald ska eventuella vindfällan och stormskadad skog lämnas. Bestämmelserna i 5, 6 och 10 §§ skogsvårdslagen (1979:429) ska inte tillämpas inom naturreservatet.

Inför detta beslut diskuterades ärendet med biolog Helena Persson, jurist Caroline Näslund och biolog Andreas Wedman.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, se bilaga 5.

Beslutet har fattats av landshövding Per Bill. Ärendet har handlagts och föredragits av biolog Sofia Engberg.

Per Bill

Sofia Engberg

Denna handling är godkänd i Länsstyrelsens elektroniska system och har därför ingen namnunderskrift.

Bilagor:

1. Beslutskarta
2. Översiktskarta
3. Skötselplan
4. Brytpunktskarta och teknisk beskrivning
5. Hur man överklagar
6. Sändlista

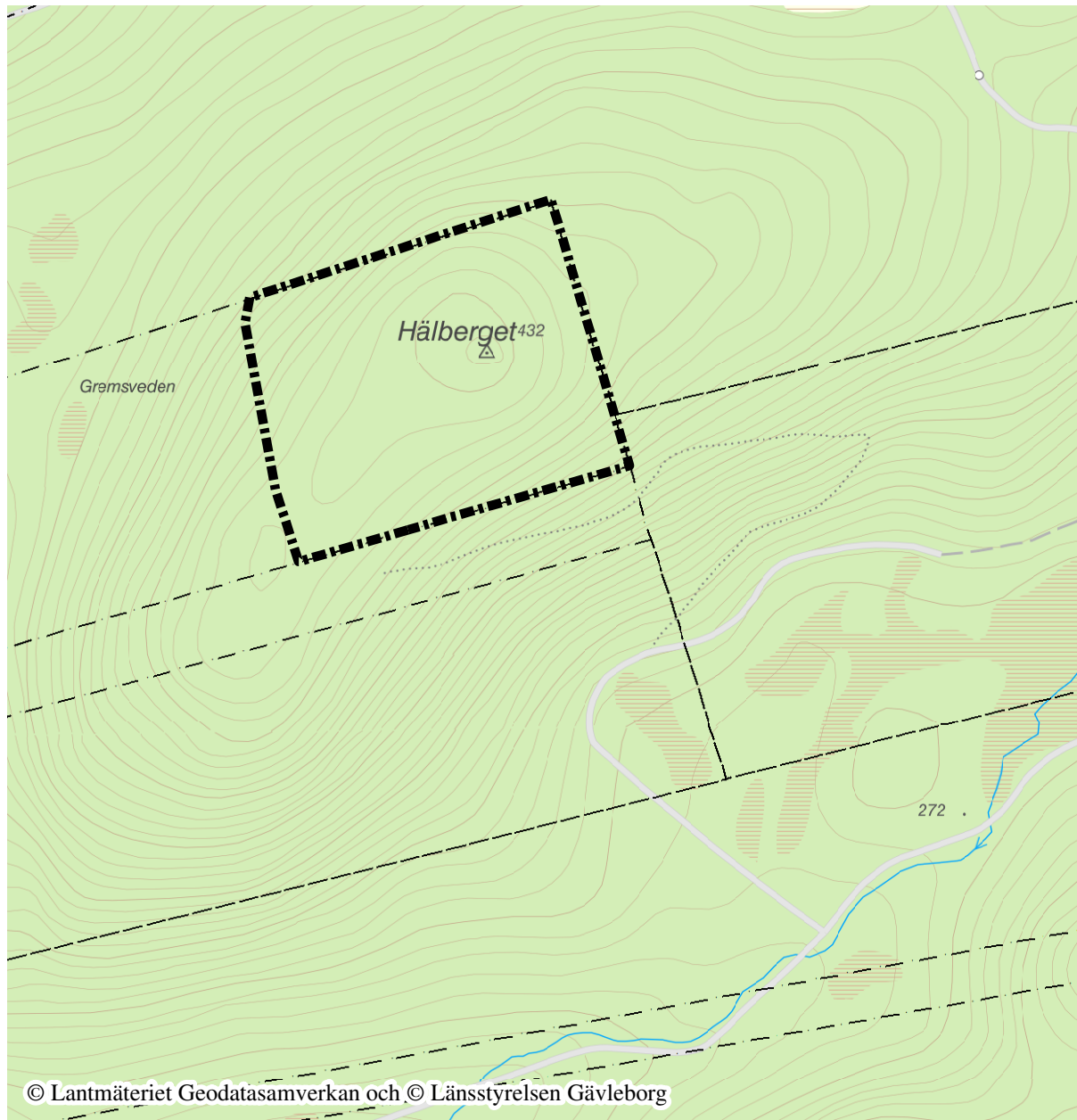
Länsstyrelsen
Gävleborg

Tillhör beslut
2020-03-02

Dnr 4229-2016

Bilaga 1

Hälbergets naturreservat Beslutskarta

Bakgrundskarta: Topografiska webkarta
Centrumkoordinater (SWEREF99 TM)
N: 6839059 E: 573751
Skala 1:10 000

0 50 100 200 300 400 500 Meter

Beslutskarta för Hälbergets naturreservat
Gränsen är inmätt i fält

----- Gräns för naturreservatet
----- Fastighetsgränser

Postadress	Besöksadress	Telefon	Faxnummer	E-post adress
Länsstyrelsen 801 70 Gävle	Borgmästarplan	010-225 10 00	010-225 11 50	gavleborg@lansstyrelsen.se

Hälbergets naturreservat Översiktskarta

© Lantmäteriet Geodatasamverkan och © Länsstyrelsen Gävleborg

Centrumkoordinater (SWEREF99 TM)
N: 6839059 E: 573751

Bakgrundskarta: Vägkartan

Skala 1:100 000

0 0,5 1 2 3 4 5 Kilometer

Hälbergets naturreservat

Länsstyrelsen
Gävleborg

SKÖTSELPLAN

2020-03-02

Dnr 4229-2016

Bilaga 3

1 (6)

Enheten för natur
Sofia Engberg

Se sändlista

SKÖTSELPLAN FÖR HÄLBERGETS NATURRESERVAT

BESKRIVNINGSDDEL

I skötselplanen anges bevarandemål för naturreservatets olika skötselområden och åtgärder som behövs för att uppfylla bevarandemålen. Naturreservatet ska utmärkas genom förvaltarens försorg enligt Naturvårdsverkets anvisningar.

1. Beskrivning av bevarandevärdena

1.1 Administrativa data

Objektnamn	Hälberget
NVR-id	21-2051358
Län	Gävleborg
Kommun	Ljusdal
Arealer (från VIC Natur):	Total areal 20,6 ha Därav landareal 20,6 ha Produktiv skogsmark 20,6 ha Naturskog* 19,2 ha *Areal från Länsstyrelsens naturskogsinventering
Naturtyper enligt Natura 2000:	Taiga (9010), 15,6 ha Obestämd näringsrik granskog/ taiga (9830), 3,0 ha
Naturtyper landareal (enligt Metrias naturtypskartering KNAS):	Tallskog 4,1 ha Granskog 9,9 ha Barrblandskog 5,0 ha Lövblandad barrskog 1,6 ha
Prioriterade bevarandevärden: Markslag	Skog
Naturtyper	Barrskog

Strukturer	Död ved, gamla träd
Arter Rödlistekategori enligt 2015 års rödlista	Granticka (<i>Phellinus chrysoloma</i>) NT Knärot (<i>Goodyera repens</i>) NT Korallblylav (<i>Parmeliella triptophylla</i>) Lunglav (<i>Lobaria pulmonaria</i>) NT Tallticka (<i>Phellinus pini</i>) NT Tretåig hackspett (<i>Picoides tridactylus</i>) NT Ullticka (<i>Phellinus ferrugineofuscus</i>) NT Violettgå tagellav (<i>Bryoria nadvornikiana</i>) NT Vitgrynig nållav (<i>Chaenotheca subroscida</i>) NT
Bebyggelse och anläggningar	Inga kända

1.2 Historisk och nuvarande mark- och vattenanvändning

Skogen i naturreservatet är i princip opåverkad av skogsbruk det senaste århundradet, men det finns avverkningsstubbar från tiden före det. Spår efter brand är få, särskilt på levande träd, men enstaka kolade gamla stubbar finns, liksom kol i marken. Det var troligen länge sedan skogen brann här. Stormen Gudrun 2011 orsakade en del stormfällningar i området, men ingen storskalig påverkan. I nära anslutning till området finns en stor mängd lämningar efter kolningsverksamhet, både äldre och yngre. Det finns också gamla blästplatser nere vid vattnet, fångstgropssystem väster om området, liksom en stenåldersboplats vid Kalvsjön, vilket visar att människor har använt området under mycket lång tid.

1.3 Områdets bevarandevärden

1.3.1 Biologiska bevarandevärden

Området utgörs nästan helt av registrerade nyckelbiotoper. Gran är det dominerande trädslaget och i sluttningarna är de höga och frodvuxna, medan de på toppen har präglats mer av höghöjdslandet och har smalare kronor, är mer långsamväxande och ofta rikligt bevuxna med hänglavar. Här är skogen också glesare än i sluttningarna. I vissa delar av området är andelen tall högre. Skogen är varierad med olika grad av luckighet, trädhöjd och ålder så som det blir när den utvecklas utan påverkan från skogsbruk. Medelbeståndsåldern för gran i området är drygt hundra år men både äldre och yngre förekommer. De spridda tallöverståndarna på cirka 250 år eller mer höjer områdets naturvärde avsevärt. Lövinslaget är litet men björk, asp och sälg finns spridda här och där. Död ved finns allmänt, mestadels av gran, både klenare och grövre liggande och vissa

stående. En del av lågorna kan härstamma från stormen Gudrun 2011. Dessa naturskogsstrukturer ger goda förutsättningar för arter som kräver död ved, gamla träd, stabilt mikroklimat och en kontinuitet i trädskikt. Spår av tretåig hackspett finns och knärot, granticka, ullticka, tallticka, lunglav, vitgrynig nållav och violettgrå tagellav förekommer. Alla dessa är rödlistade i kategorin NT (enligt 2015 års rödlista) och är också signalarter för skogar med höga naturvärden.

1.3.2 Kulturhistoriska bevarandevärden

Det finns inga kända forn- eller kulturlämningar inom naturreservatet.

1.3.3 Geovetenskapliga bevarandevärden

Inga kända.

1.3.4 Bevarandevärden för friluftsliv

Området är av litet intresse för friluftslivet. Området är svårtillgängligt och omges av bitvis branta sluttningar, vilket kan göra det svårbesökt.

1.4 Källförteckning

Artdatabanken, SLU, 2015 års rödlista
Länsstyrelsens naturvärdesinventering, 2012 och 2019
Skogsstyrelsens nyckelbiotopsinventering, 2011

PLANDEL

2. Skötselområden med bevarandemål och åtgärder

Naturreservatet är indelat i två skötselområden, vilka utgår från den skötsel som ska genomföras. Skötselområdena är:

- 1: Naturskogsartad barrskog med fri utveckling
- 2: Information och friluftsliv

Skötselplanens skötselområde 1: Naturskogsartad barrskog med fri utveckling, 20,6 ha

Beskrivning

Gran är det dominerande trädslaget och i sluttningarna är de höga och frodvuxna, medan de på toppen har präglats mer av höghöjdslandet och har smalare kronor, är mer långsamväxande och ofta rikligt bevuxna med hänglavar. Här är skogen också glesare än i sluttningarna. I vissa delar av området är andelen tall högre. Skogen är varierad med olika grad av luckighet, trädhöjd och ålder så som det blir när den utvecklas utan

påverkan från skogsbruk. Medelbeståndsåldern för gran i området är drygt hundra år men både äldre och yngre förekommer. De spridda tallöverståndarna på cirka 250 år eller mer höjer områdets naturvärde avsevärt. Lövinslaget är litet men björk, asp och sälk finns spritt här och där. Död ved finns allmänt, mestadels av gran, både klenare och grövre liggande och vissa stående. En del av lågorna kan härstamma från stormen Gudrun 2011.

Bevarandemål

Skogen är naturskogsartad, olikåldrig och innehåller strukturer som gamla träd, och döda stående och liggande träd. I skogen finns goda förutsättningar för typiska naturskogsarter. Skogen utvecklas fritt genom naturlig dynamik och naturliga processer. Arealen taiga (9010) och obestämd näringsrik granskog/taiga (9830) är sammanlagt minst 18,6 ha.

Skötselåtgärder

Inga skötselåtgärder är planerade i området.

Skötselplanens skötselområde 2: Information och friluftsliv

Beskrivning

Området är av litet intresse för friluftslivet och används i liten/ingen utsträckning i dagsläget. Området är svårtillgängligt från väg och omges av bitvis branta sluttningar med mycket vegetation, vilket kan göra det svårbesökt. Toppen av berget är flackare och har glesare skog, med glimtar av utsikt över bygden.

Bevarandemål:

- Naturreservatets gräns ska vara tydligt markerad
- En väl underhållen informationsskylt med beskrivning av naturreservatet ska finnas
- Information om naturreservatet ska finnas på länsstyrelsens hemsida

Skötselåtgärder:

Markering och underhåll av områdets gräns. Framtagande, uppsättning och underhåll av informationsskylt. Ta fram och ajourhålla information om naturreservatet på länsstyrelsens hemsida.

3. Uppföljning

3.1 Uppföljning av skötselåtgärder

Länsstyrelsens personal eller andra av länsstyrelsen anlitade entreprenörer ansvarar för dokumentation och rapportering av vilka åtgärder som genomförts och när de genomförts. Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning och utvärdering av genomförda skötselåtgärder sker för:

- Gränsmarkering
- Informationsskylt och information på hemsida

3.2 Uppföljning av bevarandemål

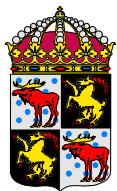
Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs. Uppföljningen specificeras i dokumentet ”Uppföljningsplan för Hälbergets naturreservat” vilket fastställs i samband med naturreservatets bildande. Mer information om Länsstyrelsens uppföljning finns i ”Uppföljning av skyddade områden i Gävleborgs län – policy och översiktlig plan 2012”.

4. Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder

Skötselåtgärd	När	Var	Frekvens	Prioritering	Finansiering
Markering och underhåll av reservatets gräns	Initialt och därefter vid behov	Reservatets gränser	Återkommande	1	Skötselanslag
Framtagande, uppsättning och underhåll av infoskylt	Initialt och därefter vid behov	Se föreslagen placering i karta s. 6	Återkommande	1	Skötselanslag
Framtagande och ajourhållning av info på hemsidan	Initialt och därefter vid behov	Länsstyrelsens hemsida	Återkommande	1	Skötselanslag

5. Revidering

Skötselplanen gäller tillsvidare, men bör löpande ses över och revideras vid behov. Om inte tidigare kan det vara lämpligt att revidera skötselplanen om ca 15 år.

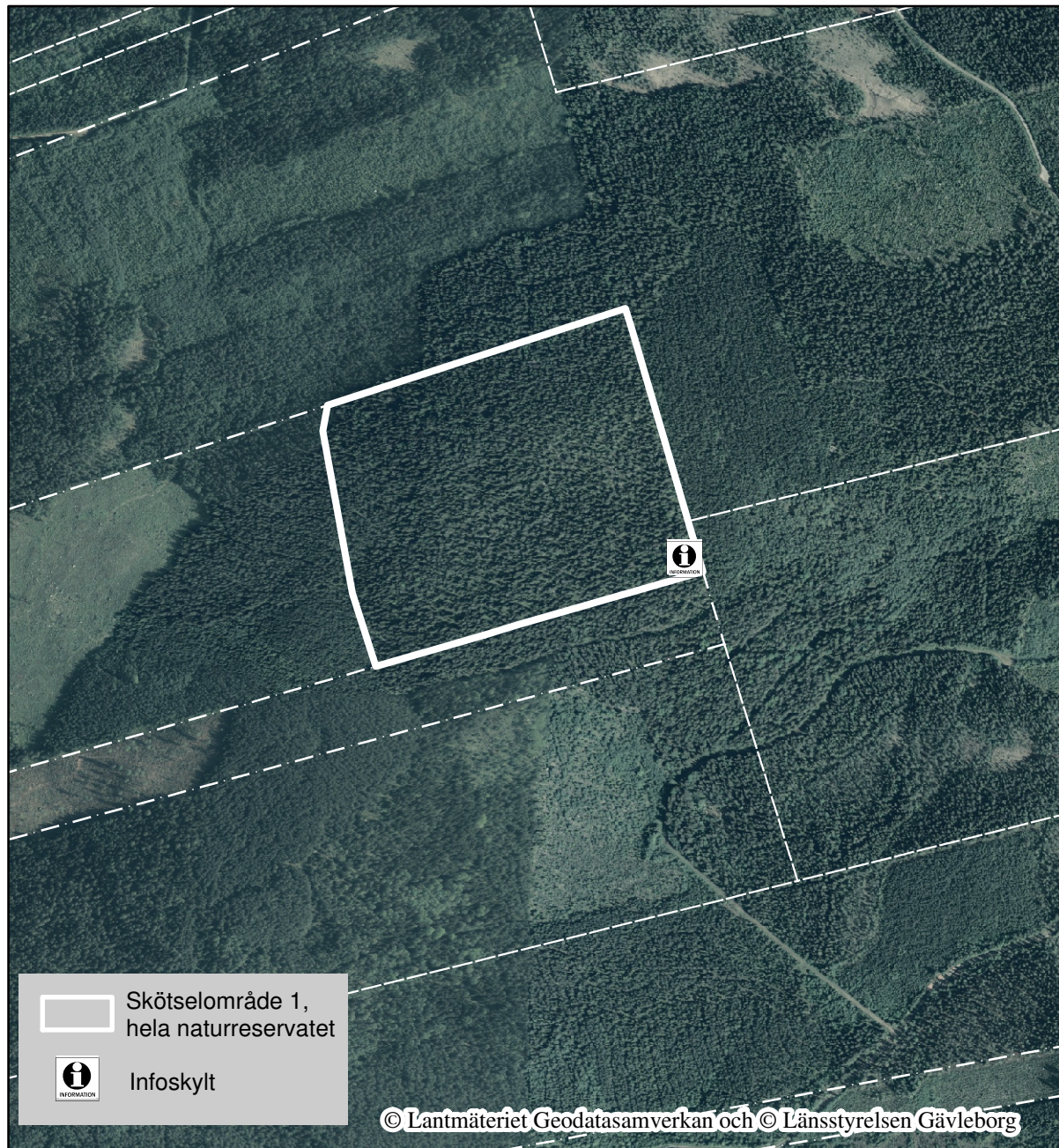
Länsstyrelsen
Gävleborg

Tillhör skötselplan
2020-03-02

Dnr 4229-2016

Sidnr 6 (6)

Hälbergets naturreservat Skötselkarta

Bakgrundskarta: Ortofoto

Skala 1:10 000

0 50 100 200 300 400 500 Meter

Karta tillhörande skötselplan för Hälsbergets naturreservat
Gränsen är inmätt i fält

Centrumkoordinater (SWEREF99 TM)
N: 6839059 E: 573751

Postadress

Besöksadress

Telefon

Faxnummer

E-post adress

Länsstyrelsen
801 70 Gävle

Borgmästarplan

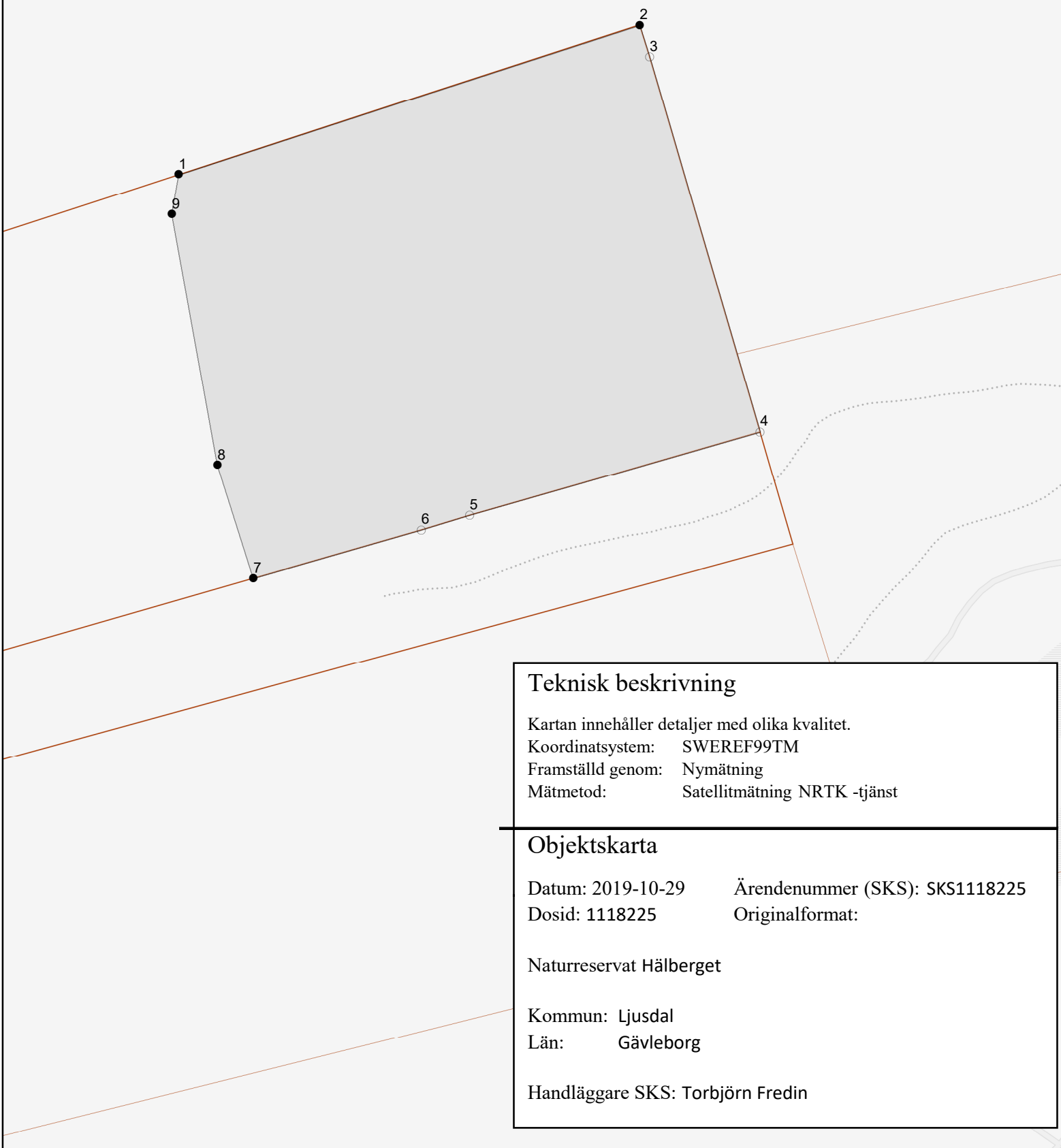
010-225 10 00

010-225 11 50

gavleborg@lansstyrelsen.se

Teckenförklaring

- Bestämmelegränspunkt
- Gränspunkt Rör i betonggjutning
- Fastighetsgräns
- Naturreservat

Teknisk beskrivning

Kartan innehåller detaljer med olika kvalitet.
 Koordinatsystem: SWEREF99TM
 Framställd genom: Nymätning
 Mätmetod: Satellitmätning NRTK -tjänst

Objektskarta

Datum: 2019-10-29 Ärendenummer (SKS): SKS1118225
 Dosid: 1118225 Originalformat:

Naturreservat Hälberget

Kommun: Ljusdal
 Län: Gävleborg

Handläggare SKS: Torbjörn Fredin

Teknisk beskrivning

Datum: 2019-11-04

Ärendenummer: SKS1118225

Dosid: 1118225

Handläggare: Torbjörn Fredin

Märkning: Blå-gul snitsel , Stakkäppar

Mätmetod: Satellitmätning NRTK -tjänst

Mätperiod: 2018-08-29--2018-09-20

Objekt: Hälberget naturreservat

Kommun: Ljusdal

Län: Gävleborg

Koordinatsystem: SWEREF99_TM

Koordinatkvalitet: Inre 500 mm, Yttre 500 mm

Punkt ID	Norr (N)	Öst (E)	Notering
1	6839184,07	573483,05	Bestämmelsegränspunk
2	6839329,44	573929,99	Bestämmelsegränspunk
3	6839298,41	573939,70	Gränspunkt Rör i betonggjutning
4	6838934,51	574046,75	Gränspunkt Rör i betonggjutning
5	6838853,51	573765,15	Gränspunkt Rör i betonggjutning
6	6838839,25	573718,29	Gränspunkt Rör i betonggjutning
7	6838792,29	573555,34	Bestämmelsegränspunk
8	6838901,74	573520,43	Bestämmelsegränspunk
9	6839145,91	573476,01	Bestämmelsegränspunk

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Om Ni vill överklaga detta beslut skall Ni göra det **skriftligen** hos **Regeringen, Miljödepartementet**.

Brevet med överklagandet skall dock lämnas eller skickas till:

Länsstyrelsen Gävleborg
801 70 Gävle

eller via e-post till:

gavleborg@lansstyrelsen.se

Skrivelsen med överklagandet måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag Ni fick del av beslutet.

Om överklagandet kommer in för sent kan det inte tas upp till prövning.

I överklagandet ska Ni ange

1. Ert namn och Er adress
2. vilket beslut Ni överklagar (diarienummer eller motsvarande)
3. vilken ändring Ni vill ha, samt
4. vilka skäl Ni anser att Ni har för ändringen.

Vill Ni veta mera om hur man överklagar kan Ni ta kontakt med Naturvårdsenheten vid Länsstyrelsen, telefon 010-225 10 00.

UPPLYSNINGAR

Regeringen prövar efter överklagande beslut av statliga myndigheter i frågor som rör bildande av naturreservat, utom frågor om ersättning, (18 kap 1 § miljöbalken).

Naturvårdsverket, Riksantikvarieämbetet, Skogsstyrelsen och Havs- och vattenmyndigheten får överklaga beslut om bildande av naturreservat (40 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.).

Beslut om bildande av naturreservat får även överklagas av den som domen eller beslutet angår, om avgörandet har gått honom eller henne emot samt den myndighet, kommunala nämnd eller annan som enligt vad som är särskilt föreskrivet i balken eller i föreskrifter meddelade med stöd av balken har rätt att överklaga. Denna paragraf innebär inte någon inskränkning av rätten att överklaga enligt bestämmelser i rättegångsbalken (16 kap 12 § miljöbalken).